

سپسیس

Sepsis چیست؟

وقتی که بدن به عفونت و التهاب باکتریال بطور طبیعی، واکنش نشان دهد سپسیس اتفاق می افتد. در سپسیس باکتریها سمی تولید می کنند که باعث انتشار وسیع التهاب در ارگانهای بدن شده و درجه حرارت بدن فرد فشار خون و عملکرد ریه ها و دیگر ارگانها بسرعت تغییر می کند. شیرخواران زیر **2 ماه**، بیشتر مستعد عفونت خون (sepsis) هستند زیرا سیستم ایمنی آنها هنوز بقدر کافی جهت دفع برخی از منابع عفونی، رشد نکرده است. همچنین در افرادی که سیستم ایمنی آنها بوسیله بیماریهای مزمن و بیماریهایی مثل ایدز به مخاطره افتاده است، شایعتر است.

علل عفونت خونی چیست ؟

میکروبهای مختلفی نظیر باکتریها، ویروسها، انگلها و یا قارچها می توانند منجر به عفونتهای بسیار شدیدی شوند که منجر به عفونت خونی می شوند. در نوزادان و شیرخواران معمولاً در اکثر موارد علل این حالت باکتریها هستند. در بسیاری از موارد عفونت خونی نوزادی، باکتریها در طی بارداری و یا در زمان زایمان از مادر به جنین یا نوزاد منتقل می شوند. بعضی از عوارض دوران بارداری که شانس بروز عفونت در نوزاد را افزایش می دهند، شامل خونریزی، تب مادر، عفونت رحمی یا جفتی ، پارگی زودرس کیسه آب در طی زایمان و زایمان طولانی و مشکل است.

سپسیس نوزادی دو نوع دارد :

سپسیس اولیه : در هفته اول زندگی دیده می شود اغلب در **24** ساعت اول زندگی تظاهر می یابد ، عفونت اغلب از مادر گرفته می شود. ممکن است به وسیله باکتری یا عفونت حاصل از مادر در طول بارداری ، زایمان

زودرس ، جدایی پرده ما «**جفت**» که بیش از **24** ساعت طول بکشد ، عفونت جفت و مایع آمنیوتیک در طول زایمان ایجاد شود.

سپسیس ثانویه : نوع دوم بعد از زایمان حاصل می شود. ممکن است به وسیله تجهیزات آلوده بیمارستان ، در معرض قرار گرفتن داروهایی که منجر به مقاومت آنتی بیوتیک می شوند. داشتن یک کاتتر در یک رگ برای مدت طولانی ، ماندن در بیمارستان به مدت طولانی و ... ایجاد می شود.

علائم و نشانه های سپسیس :

در نوزادان علائم واضح کمتری دارد ولی این علائم از کودکی به کودک دیگر متفاوت ممکنست باشد. غالباً این کودکان بیحال هستند و از خود نمی توانند مراقبت کنند.

برخی از علائم و نشانه های عفونت خون در نوزادان و کودکان

شامل موارد زیر است :

- 1- بی اشتهایی و اشکال در غذا خوردن
- 2- تب (بالای **100/4** درجه فارنهایت و **38** درجه) یا گاهی پایین آمدن غیرطبیعی درجه حرارت بدن
- 3- ناتوانی و سستی و بی ارادگی
- 4- لتارژی (بی تفاوت و نمی شنود)
- 5- کاهش تن صدا (مثل گرفتگی صدا)
- 6- تغییرات ریت قلب یا تاکی کارد است (سپسیس زودرس) و یا برادی کارد است (سپسیس دیررس) و سپسیس معمولاً با شوک همراه است.
- 7- تنفس سریع یا دیسترس تنفسی

8- آپنه (سیکلی که به مدت **10** ثانیه تنفس نوزاد قطع میشود).

9- زردی

کودکان بزرگتر که مبتلا میشوند تب از طریق دهان بالای **99/5** فارنهایت یا **37/5** درجه سانتی گراد، استفراغ و احساس طپش قلب

داشته باشند. کودکانی که سپسیس دارد ممکنست بیماری آنها با یک عفونت مثل سلولیت شروع شود که انتشار و شروع سلولیت، نشانه بدتر شدن بیماری است نه بهبود آن.

تشخیص و درمان سپسیس :

علائم و نشانه های سپسیس در نوزاد ممکنست مبهم باشد. تستهای آزمایشگاهی نقش مهمی در قبول یا رد سپسیس بازی می کند این آزمایشات شامل:

- 1- تست خون (شامل شمارش گلبولهای سفید و قرمز خون) و کشت خون، ممکنست تمام باکتریهای موجود در خون را نشان دهد.
- 2- آزمایش ادرار که معمولاً توسط گذاشتن کنتراستریل بین مثانه و حالب گرفته میشود. (سوپراپوپک) این آزمایشات میکروسکوپی و کشت ادرار، برای ارزیابی حضور باکتری در ادرار است.
- 3- ممکنست LP انجام شود که بستگی به سن و علائم نوزاد دارد. یک نمونه مغزی نخاعی اگر آزمایش و کشت انجام شود امکان اینکه نوزاد مبتلا به مننژیت شده یا نه؟ را مشخص می کند.
- 4- گرافی ها، بخصوص از قفسه سینه (جهت اطمینان از عدم وجود پنومونی) گاهی انجام میشود.
- 5- اگر نوزاد هر نوع لوله گذاری در بدن داشته باشد (آنژیوکت، کتتر یا سنت) از مایع داخل آن ممکن ست جهت بررسی علائم عفونت نمونه گرفته شود.

عوارض :

اگر عفونت درمان نشود گسترش می یابد و منجر به بروز عوارض بسیار شدیدی خواهد شد. عفونت می تواند بر عملکرد اعضای مختلف بدن تأثیر

سپسیس (عفونت خونی)

SEPSIS

واحد آموزش به بیمار

شماره تماس: 06633408898

داخلی 106-122

تلفن پیگیر 09165744677

سایت بیمارستان: madanilums.ac.ir

- تغییر رنگ پوست (رنگ پریده یا کبود)

- خواب آلودگی و بی تفاوتی

- تغییر در تن صدای نوزاد و یا گریه‌های جیغ مانند و بیش از حد

- تغییر در تن عضلانی، سفتی یا شلی خاص

- کاهش یا افزایش ضربان قلب نسبت به حد طبیعی

- تورم یا برجستگی ملاحظه در نوزادان

- هرگونه تغییر رفتار یا حرکاتی که شما را نگران کند.

همه علائم و نشانه‌ها به این معنی نیست که فرزندتان مبتلا به سپسیس است اما در نوزادان زیر **3** ماه باید نوزاد فوراً کنترل شده تا مطمئن شویم که اشتباهی رخ نداده است.

منبع: **دکتر ونک، دکتر م، ویلمون، د، 1399، کتاب مرجع پرستاری کودکان**

و **دکتر ونک، ترجمه توسط سامی، پ، ویرایش، شتم، تهران: بشری و تخمه.**

گذاشته و منجر به نارسایی کلیه، بیماری‌های ریه و صدمات مغزی شود. معمولاً حس شنوایی نیز تحت تأثیر قرار می‌گیرد. اگر عفونت به سرعت درمان نشود و یا اصلاً درمان نشود، بخصوص در نوزادان می‌تواند منجر به مرگ شود.

آیا عفونت خونی قابل پیشگیری است؟

اگر چه تمامی انواع عفونتها قابل پیشگیری نیستند اما از بعضی از آنها می‌توان اجتناب نمود. زنان حامله باید از نظر وجود هرگونه عفونت در کانال زایمانی مورد ارزیابی قرار گیرند. معمولاً این آزمایش در هفته **۳۵** تا **۳۷** دوران حاملگی انجام می‌شود و گاهی حتی می‌توان قبل از زایمان نیز این آزمایش را تکرار کرد.

اگر وجود عفونت در کانال زایمان قطعی شد باید در حین زایمان از طریق رگ آنتی بیوتیک بگیرد. حتی اگر خانم بارداری از نظر عفونت چک نشده باشد اما در گروه پر خطر باشد (مثلاً در حین زایمان تب داشته یا پارگی زودرس کیسه آب داشته، یا زایمان طول کشیده بوده یا قبلاً سابقه زایمان نوزادی داشته باشد که مبتلا به عفونت شده است) نیز باید به منظور کاهش خطر انتقال عفونت در طی زایمان، از طریق رگ آنتی بیوتیک بگیرد.

چه وقت فرزندتان را به دکتر ببرید؟

در نوزادان تازه متولد شده و نوزادان (تا یک ماه)، چون علائم خیلی سخت تشخیص داده میشود پیشنهاد میشود که نوزاد را به نزد پزشک برده و مراقبتهای پزشکی فوری را دریافت نماید اگر یکی از علائم زیر مشاهده شده:

4

- کم شیر خوردن یا عدد شیر خوردن

- تب **100/14** فارنهایت یا **38** درجه سانتیگراد و بالاتر از آن

بطریق (مقعدی) در نوزادان تازه متولد شده و یا نوزادان تا یک ماه،

- صنجر تنفسی (تلاش تنفسی) یا تنفس غیر عادی